

Jong en oud

Een opvallende concentratie jongeren van beneden de 20 jaar in verhouding tot de productieve bevolking in de leeftijdsgroep 20–64 jaar bevindt zich in het centrum en oosten van het land, in het bijzonder rond Zwolle, Zwolle zelf uitgezonderd.

De jongeren beneden de 20 jaar vormen met 3,87 miljoen bijna een kwart van de Nederlandse bevolking, de ouderen boven de 65 jaar met 2,15 miljoen bijna een zevende deel. Een relatief groot aantal jongeren in verhouding tot de productieve leeftijdsgroep (20–64 jaar) concentreert zich in de Gelderse vallei en loopt via grote delen van Flevoland en de Noordwest-Veluwe in een boog rond Zwolle. Binnen deze boog, in de IJsselvallei, Salland en de Achterhoek, wonen relatief weinig jongeren. Het is daarentegen een aantrekkelijk woongebied voor ouderen.

Jong Flevoland

De relatieve omvang van jongeren en ouderen in gemeenten verschilt soms aanzienlijk. Ten opzichte van Nederland zijn jongeren in de Flevolandse gemeenten oververtegenwoordigd en de ouderen ondervertegenwoordigd. Urk spant op beide fronten de kroon. Van alle Nederlandse gemeenten telt deze gemeente met 43,8 procent niet alleen de meeste jongeren, maar met 6,6 procent ook de minste ouderen. Overigens horen ook Zeevolde en Almere tot de topdrie gemeenten met het geringste aandeel ouderen.

Jong of oud

Gebieden met een grote relatief jonge bevolking tellen naar verhouding weinig ouderen. Dit gaat over het algemeen op, behalve voor Friesland. De verhoudingen in Friesland zijn uniek: beide groepen zijn hier oververtegenwoordigd, vooral in Gaasterland. De verhouding tussen jong en oud in Groningen en Limburg is ten opzichte van Flevoland spiegelbeeldig: een ondervertegenwoordiging van jongeren en een oververtegenwoordiging van ouderen. In West-Brabant en Midden-Brabant is er wel een ondervertegenwoordiging van jongeren, maar geen oververtegenwoordiging van ouderen.

Grote gemeenten

De grote en zeer grote gemeenten hebben relatief weinig jongeren. Vooral Zwolle springt eruit. In het westen vormen Den Haag, Delft en Rotterdam een aaneengesloten gebied met relatief weinig jongeren en dit geldt ook voor het verstedelijkt Zuid-Limburg. Ook binnen gemeenten zijn jong en oud veelal onevenwichtig over het grondgebied verdeeld. In de zeer grote steden treft men de oudere bevolking overwegend meer in de buitenwijken aan dan in of rond het centrum. In Rotterdam vormen de ouderen een vijfde deel van de bevolking in de buitenwijken. De wijken met de minste ouderen liggen rond het stadscentrum. Het aandeel ouderen in die wijken ligt om en nabij de tien procent.

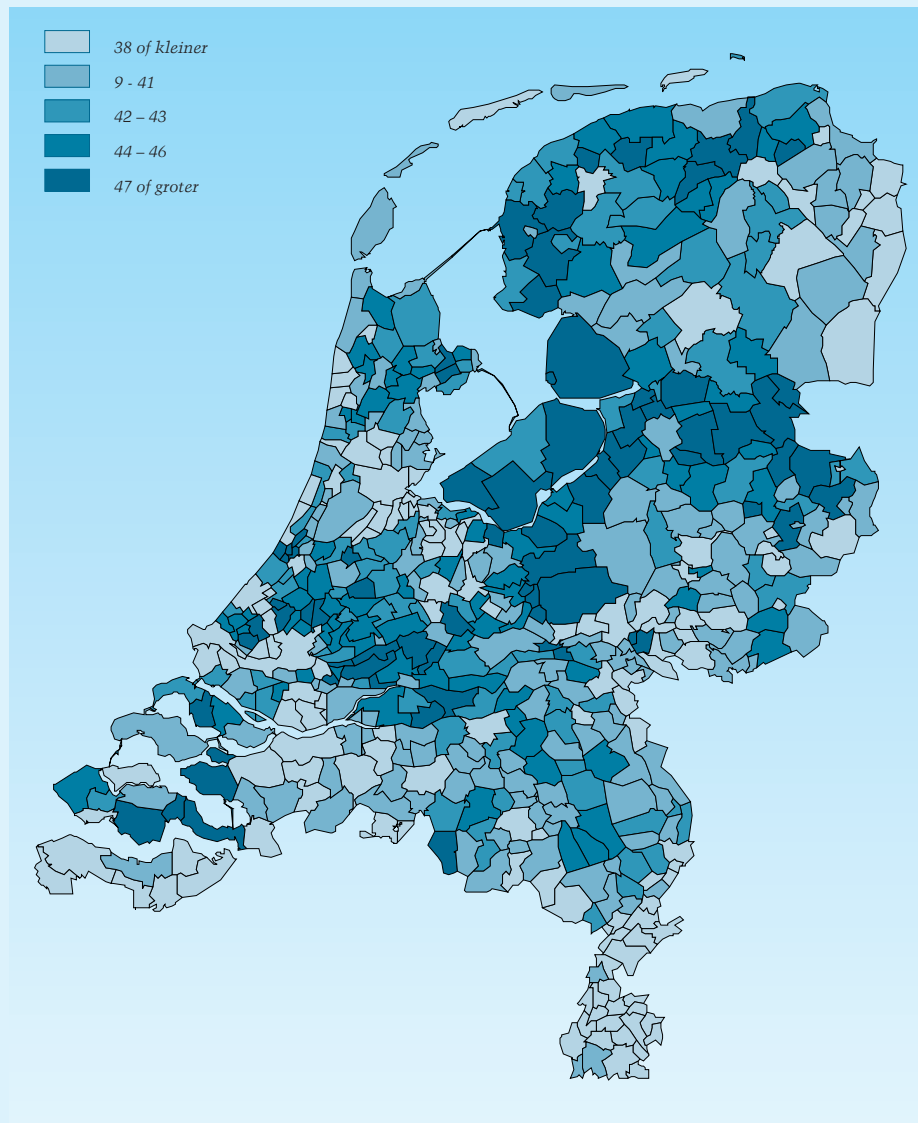
De spreiding van ouderen in Arnhem vertoont een soortgelijk patroon. Veel ouderen blijken in een aaneengesloten ring van buitenwijken ten noorden en oosten van de stad te wonen.

Oude forensengemeenten

Landelijk gezien staan tegenover honderd jongeren beneden de 20 jaar 55 ouderen van 65 jaar of ouder. Niet in alle gemeenten is die verhouding even groot. Er zijn gemeenten waarin het aantal ouderen het aantal jongeren overtreft. Een groot aantal van die gemeenten zijn typische forensengemeenten zoals Renkum en Rozendaal bij Arnhem, Rijswijk en Voorburg bij Den Haag en Laren in Het Gooi. In die laatste gemeente wonen relatief de meeste ouderen: 117 per honderd jongeren van beneden de 20 jaar. ◀

Bert Erwich en Mathieu Vliegen

Demografische druk jongeren, 1 januari 2000

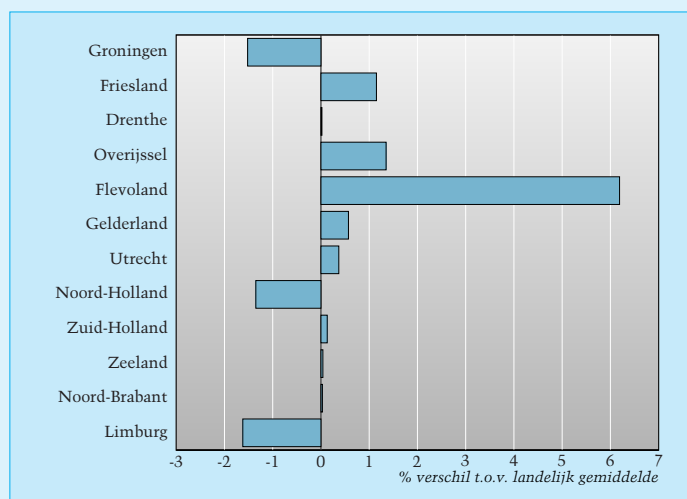
Veel jongeren in het midden en oosten

Voor iedere gemeente is de verhouding weergegeven tussen het aantal jongeren beneden 20 jaar en het aantal personen in de zogenoemde productieve leeftijd van 20 tot en met 64 jaar.

Duidelijk tekenen zich enkele concentraties van gebieden af waarin de demografische druk van de jongeren op de actieve bevolkingsgroep relatief groot is. Allereerst is dit een gebied dat zich als het ware in een halve cirkel uitstrekt vanaf de Gelderse vallei via grote delen van Flevoland met daaraan grenzende gebieden ter noorden van de Veluwe en rond Zwolle naar Midden-Overijssel en het noordelijke deel van Twente. Naast deze boog is een tweede te onderscheiden vanaf de Zeeuwse eilanden Zuid-Beveland, Tholen, het midden van Goeree Overflakkee naar het gebied ten noorden en oosten van Rotterdam. Het zuidelijke, perifere deel van de provincie heeft een zeer geringe demografische druk van jongeren en dit geldt ook voor het uiterste noordoosten van Groningen en het aangrenzende Drentse Emmen.

Groningen en Friesland hebben ook concentraties jongeren in enkele gemeenten ten noorden van de stad Groningen en Leeuwarden en het gebied tussen Leeuwarden en Gaasterland. Gaasterland heeft overigens niet alleen relatief veel jongeren, maar ook veel ouderen.

Bevolking van 0-19 jaar, 1 januari 1999

Bevolking van 65 jaar of ouder, 1 januari 1999

